

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA
úsek školskej inšpekcie
Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

***Efektívny monitorovací systém rozsahu a kvality výchovy k ľudským právam
v základných a stredných školách***
(odpočet plnenia úloh projektu)

Programové ciele a úlohy *Plánu výchovy k ľudským právam na roky 2005 – 2014* plnila Štátna školská inšpekcia (ďalej ŠŠI) v rámci jedného z čiastkových projektov *Efektívny monitorovací systém rozsahu a kvality výchovy k ľudským právam v základných a stredných školách*, ktorý vypracoval Štátny pedagogický ústav (ďalej ŠPÚ). Vzájomne kooperujúce organizácie ŠPÚ, ŠŠI a v tom čase aj samostatne existujúci Ústav informácií a prognóz školstva (ďalej ÚIPŠ) mali v projekte jasne stanovené ciele, kompetencie a harmonogram činností. ŠŠI zodpovedala za plnenie a vyhodnotenie úloh, ktoré sa opakovane plnili v troch monitorovacích cykloch

- vybavenosť škôl príslušným didaktickým materiálom zameraným na výchovu k ľudským právam,
- implementácia výchovy a vzdelávania k ľudským právam v pedagogickej a ďalšej dokumentácii školy,
- kvalita realizácie vyučovacieho procesu zameraného na výučbu ľudských práv,
- úroveň vedomostí a postojov žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam.

Charakter úloh si jednoznačne vyžadoval dôslednú fyzickú kontrolu súboru písomných dokumentov, ktorými sa v školách riadil proces výchovy a vzdelávania a kontrolu výchovno-vzdelávacieho procesu realizovaním hospitácií. Takúto kontrolu mohla v školách vykonávať len ŠŠI (zákon 596/2003 § 12 o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Plneniu úloh predchádzalo vypracovanie jednotného metodického postupu pri uplatňovaní viacerých na seba nadväzujúcich metód zberu informácií, kritérií výberu škôl (veľkosť; sídelná jednotka; zriaďovateľ, vyučovací jazyk). Mimoriadna pozornosť bola venovaná vypracovaniu dotazníkov pre žiakov ZŠ a SŠ zameraných na získavanie informácií o formovaní žiackej školskej rady a jej práci, o aktivitách škôl v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam. Dotazníky pre riaditeľa základnej a strednej školy, pre učiteľa občianskej výchovy/náuky zisťovali názory na stav vybavenosti škôl národnými a medzinárodnými dokumentmi o ľudských právach, spokojnosť so zapracovaním problematiky ľudských práv do dlhodobého (strategického) a ročného plánu práce školy, plánov práce metodických orgánov i triednych učiteľov.

**Kvalita realizácie vyučovacieho procesu z pohľadu uplatňovania
základných ľudských práv**

Sledovanie výchovno-vzdelávacieho procesu sa počas stanovených troch cyklov monitorovania (tabuľka č. 1) uskutočňovalo celkovo na 15 224 hodinách takmer všetkých povinných vyučovacích predmetov vzdelávacích oblastí výchovy a vzdelávania. Cielene sa venovala pozornosť riadeniu vyučovacieho procesu učiteľom (uplatnenie vyučovacích metód, foriem, postupov zameraných na rozvíjanie kľúčových kompetencií i sociálnych zručností žiakov) a procesu vytvárania socioemočnej klímy v triede (vytváranie vzájomných medziľudských vzťahov, vytváranie vlastnej špecifickej klímy a kultúry škôl, zabezpečovanie

ochrany základných práv dieťaťa práv – sloboda prejavu a právo na informácie, úcta k osobnosti človeka, právo na súkromie, právo na oddych a voľný čas, sloboda myslenia, zákaz diskriminácie, multikultúrnosť¹.

Tabuľka č. 1 Počet vykonaných hospitácií v ZŠ a v SŠ počas realizovania projektu

Cyklus	ZŠ	Hospitácie	SŠ	Hospitácie
1. 2005/2008	285	6 364	98	2 782
2. 2009/2011	169	3 835	73	1 654
3. 2012/2014	159	5 025	46	2 427
Spolu	613	15 224	217	6 863

Hodnotenie hospitácií sa realizovalo podľa navrhnutých indikátorov (tabuľka č. 2) rozsahu a kvality výchovy a vzdelávania k ľudským právam a spôsobu kvantitatívneho a kvalitatívneho hodnotenia stanovených indikátorov.

Tabuľka č. 2 Hodnotenie škôl (autor ŠPÚ)

Kritériá hodnotenia	Stupnica		
	1	2	3
Ciele, obsah vyučovacej hodiny	Sú primerané	Len čiastočne splniteľné	Primerané, splniteľné
Používanie metód, organizačných foriem a postupov vyučovania k ľudským právam	Používanie metód, foriem a postupov je neprimerané k učivu	Niektoré z metód, organizačných foriem a postupov sú efektívne a k učivu primerané	Pravidelne sú používané efektívne metódy, organizačné formy a postupy vhodné zvolené k danej problematike v celom rozsahu učiva
Aktivita žiakov na vyučovacej hodine	Učiteľ neumožňuje aktivitu žiakov	Prevláda aktivita učiteľa	Žiak je aktívnym partnerom učiteľa
Kvalita realizácie učebného zámeru vo vyučovacom procese	Nedostatočná, výsledky sú slabé	Priemerná, výsledky sú len čiastočne uspokojivé	Optimálna, metódy, organizačné formy a postupy vyučovania prispievajú k efektívnosti vyučovania

Na základe zistení z **22 087** hospitácií vykonaných celkovo v 613 základných a 217 stredných školách Štátna školská inšpekcia (ďalej ŠŠI) hodnotila výchovno-vzdelávací proces podľa stanovených kritérií nasledovne:

- výber cieľov a obsahu vyučovacích hodín bol primeraný a splniteľný – stupeň 3,
- používané metódy, organizačné formy a postupy vyučovania so zameraním na výchovu k ľudským právam boli primerané, nie vždy efektívne uplatnené – stupeň 2,
- na vyučovacích hodinách výrazne prevládala aktivita učiteľa – stupeň 2,
- kvalita realizácie učebného zámeru vo vyučovacom procese bola priemerná, výsledky čiastočne uspokojivé – stupeň 2.

Špecifické zistenia z hospitácií

Typickou pozitívnou črtou vyučovania učiteľov na všetkých hospitovaných hodinách (vrátane hodín občianskej výchovy/nauky o spoločnosti) v základných a rovnako v stredných školách bolo vytváranie tolerantnej pracovnej *atmosféry* (graf č. 1, 2). Formovanie

¹ Martin Kríž a kolektív Stručný katalóg ľudských práv s námetmi na ich uplatnenie v škole, ŠPÚ 2005

pracovných návykov a zručností bolo obzvlášť výrazné na praktickom vyučovaní v SŠ. Inak vyučujúci zadávali zväčša málo náročné aplikačné úlohy, činnosti a žiaci pri ich riešení preukazovali osvojené len základné pracovné návyky a zručnosti. Negatívnymi znakmi vyučovania bola výrazná prevaha aktivít a činností pedagóga, frontálne sprístupňovanie nového učiva a uplatňovanie najmä heuristických metód výkladu a riadeného rozhovoru.

Zaraďovanie párových alebo skupinových aktivít pôsobilo často formálne bez dodržiavania stanovených pravidiel **tímovej práce**, chýbal premyslený výber úloh cielených na rozvíjanie personálnych a interpersonálnych kompetencií. Pomerne často bola na hodinách pri zadanej skupinovej práci pozorovaná neefektívna činnosť skupín, žiaci navzájom nekomunikovali, prevládal individualizmus, jednotlivci pracovali na úlohe samostatne.

Aj napriek aktuálnosti preberanej témy vyučujúci len zriedka vyčlenili dostatočný časový priestor na diskusiu, na vyjadrovanie názorov, postojov. Vytváranie predpokladov pre rozvíjanie **sociálnych kompetencií** nevyhnutných pre utváranie želaných postojov a hodnotovej orientácie žiakov bolo nesystematické.

Učitelia iba sporadicky povzbudzovali jednotlivcov k výpovediam **sebahodnotiacich výrokov**. Sami nedostatočne oceňovali i menšie pokroky, najmä prospěchovo slabších žiakov. Ojedinele ich viedli k identifikácii vlastných kladov a nedostatkov, k zručnosti hodnotiť seba alebo druhých na základe vopred poznaných a stanovených kritérií. Najmä v stredných školách bolo zriedkavo pozorovateľné systematické rozvíjanie objektívnej **sebareflexie**. Participatívne a interaktívne metódy rozvíjajúce kritické myslenie, komunikačné a sociálne zručnosti žiakov boli na vyučovacích hodinách zriedkavo uplatňované.

V základných a v stredných školách sa z hľadiska vyučovania učiteľom **najvýraznejšie prejavilo uplatňovanie ľudských práv** cez

- vytváranie príjemnej pracovnej socioemočnej klímy prejavovaním senzibility, empatie
- rešpektovanie osobnosti žiakov (rovnaký prístup k jednotlivcom, oslovenie krstnými menami)
- akceptovanie práva na omyl
- formovanie pracovných návykov vedením k dodržiavaniu pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia a životného prostredia
- dodržiavanie pravidiel vystupovania a správania sa

Za výrazné **nedostatky** vo výchovno-vzdelávacej činnosti učiteľov možno považovať **nesystematické rozvíjanie**

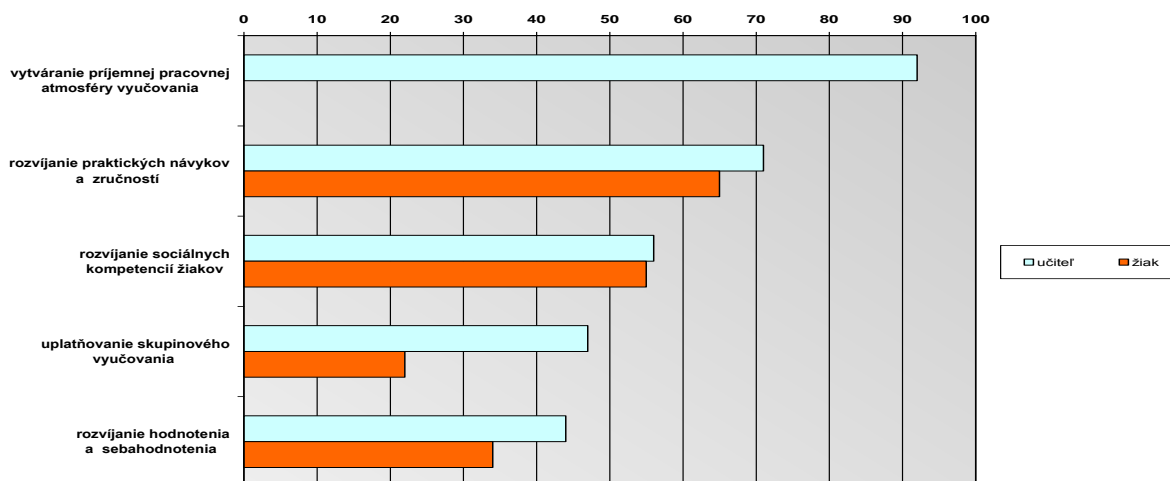
- sociálnych kompetencií nevyhnutných pre utváranie želaných postojov a hodnotovej orientácie
- schopností a spôsobilostí jednotlivcov vyjadrovať vlastné postoje, viesť dialóg, diskutovať o rozdielnych názoroch
- kritického myslenia premysleným výberom problémových úloh, uplatňovaním participatívnych a interaktívnych metód vyučovania
- vzájomnej komunikácie a podnecovania k tímovej spolupráci formou párových alebo skupinových aktivít žiakov
- schopností a návykov žiakov vyhľadávať, spracovávať, triediť či prezentovať nové poznatky z rôznych informačno-komunikačných zdrojov

ďalej

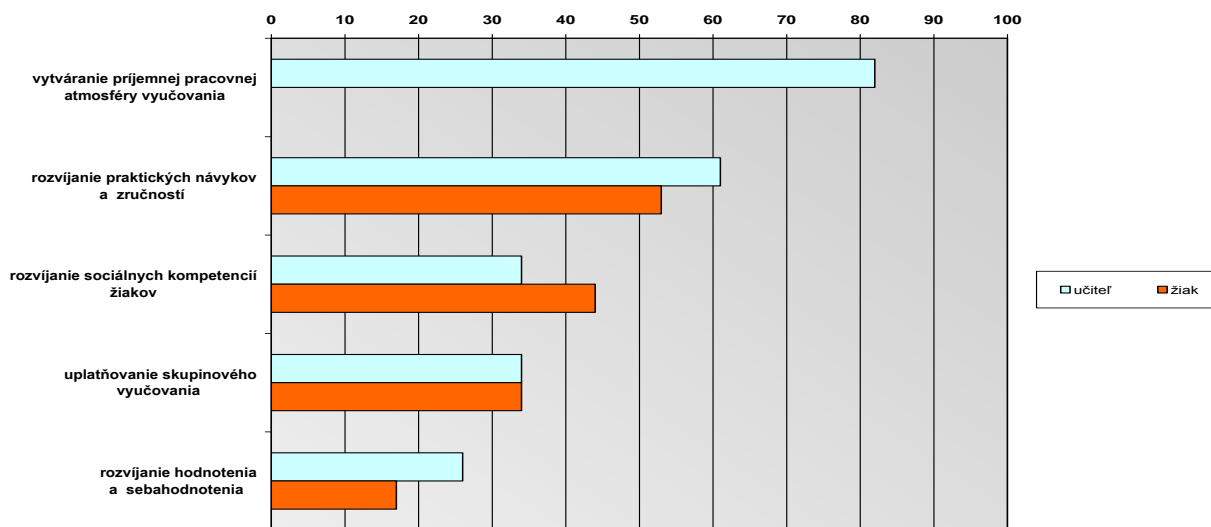
- zriedkavé využívanie učebných pomôcok, pomocných učebných materiálov a technických prostriedkov v záujme zvyšovania efektívnosti a uľahčenia procesu učenia sa
- nezdôvodňovanie klasifikácie žiakov pri formálnom či sumatívnom hodnotení
- neoboznámenie žiakov s kritériami hodnotenia

- nevedenie žiakov k identifikácii vlastných kladov i nedostatkov, k zručnosti hodnotiť seba alebo druhých na základe vopred poznaných a stanovených kritérií

Graf č. 1 Výchovno-vzdelávací proces ZŠ

Graf č.2 Výchovno-vzdelávací proces SŠ

Úroveň vedomostí a postojov žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam

Testovania sa celkovo v troch cykloch monitorovania v **240 ZŠ** zúčastnilo **5 538** žiakov 9. ročníka a v **277 SŠ** **7 530** žiakov posledného t. j 3. alebo 4. ročníka. Zadávané vedomostné testy boli vo všetky troch cykloch identické. Testy vypracoval ŠPÚ podľa dovedty platných učebných osnov a vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov občianska

výchova/občianska náuka/náuka o spoločnosti.² Úlohy v nich smerovali k zisteniu, ako si žiaci ZŠ a SŠ osvojili základné poznatky o ľudských právach, ako ich vedia v modelových situáciách z reálneho života uplatniť. Hodnotenie jednotlivých testových položiek bolo binárnym spôsobom, 0 bodov za žiadnu alebo nesprávnu odpoveď, 1 bod za správnu odpoveď. Výsledné hodnotenie úrovne vedomostí žiakov sa realizovalo na základe stanovených intervalov hodnotenia (tabuľka č. 3):

Tabuľka č. 3 Kritériá a intervaly hodnotenia vedomostí a postojov žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam (autor ŠPÚ)

Kritériá hodnotenia	Interval		
	<0 % – 39 % slabá úroveň	<40 % – 59 % priemerná úroveň	<60 % – 100 %> dobrá úroveň
Úroveň vedomostí a postojov žiakov z oblasti ľudských práv	Žiaci majú slabé teoretické aj praktické vedomosti a nemajú vytvorené postoje	Žiaci majú priemerné teoretické aj praktické vedomosti, väčšina žiakov aj vytvorené postoje	Žiaci majú dobré teoretické aj praktické vedomosti a vytvorené postoje

Úroveň vedomostí a postojov žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam v základných školách

Náročnosť testu bola pre meranú skupinu **5 538** žiakov základných škôl pomerne nízka, stanovené kritériá na posudzovanie úspešnosti sa javili mierne poddimenzované.

Priemerná úspešnosť **5 538** žiakov bola v časti **základné vedomosti 63,3 %**, čo predstavuje **dobrá úroveň**. Úspešnosť chlapcov bola 60,1 % – priemerná úroveň a dievčat 66,5 % – dobrá úroveň.

Úlohy v časti **praktická aplikácia teoretických poznatkov** mali podobu modelových situácií. Priemerná úspešnosť žiakov v SR v tejto časti testu bola **82,4 %**, čo predstavuje **dobrá úroveň**. Vo všetkých krajoch SR boli úspešnejší v časti testu praktická aplikácia poznatkov. Najvyššiu priemernú úspešnosť v oboch častiach vedomostného testu dosiahli žiaci 9. ročníka v 1. cykle testovania (tabuľka č. 4). V ďalších dvoch cykloch boli ich výsledky nižšie takmer o 7 %.

Tabuľka č. 4

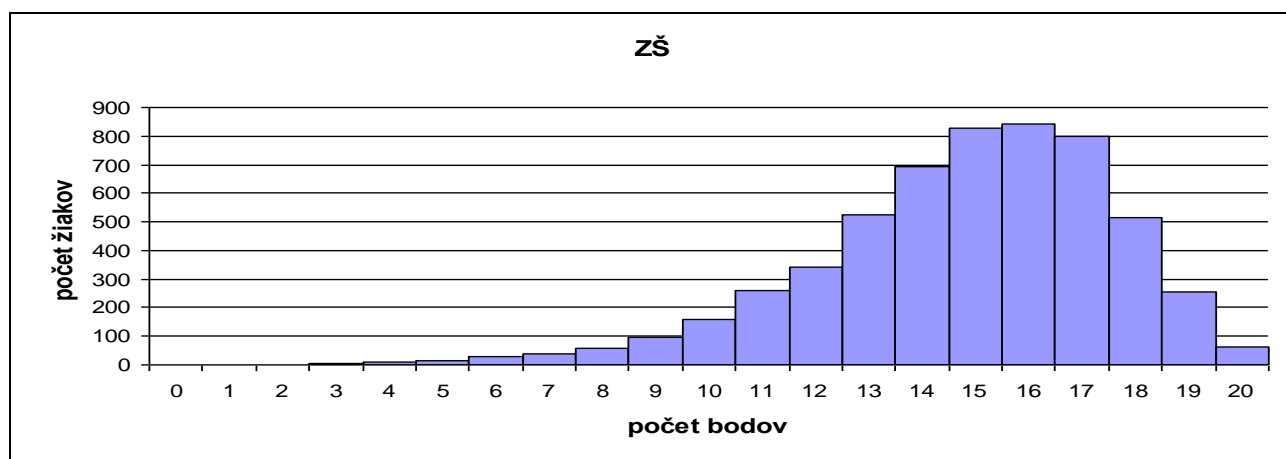
Cyklus roky	Počet škôl	Počet žiakov 9. ročníka	Úroveň v %	
			Základné vedomosti	Praktická aplikácia
1. 2005/2008	80	2 081	67,7	83,5
2. 2009/2011	80	1 739	61,0	81,5
3. 2012/2014	80	1 718	61,2	82,2
Spolu	240	5 538	63,3	82,4

² učebné osnovy občianskej výchovy pre 6. - 9. ročník základnej školy Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 3. apríla 1997 rozhodnutím číslo 1640/97 – 151 s platnosťou od 1. septembra 1997 a vzdelávací štandard z občianskej výchovy pre 2. stupeň ZŠ s exemplifikačnými úlohami, ktorý vydal ŠPÚ – máj 2001; učebné osnovy gymnázia - osemročné štúdium - náuka o spoločnosti povinný učebný predmet, ktoré schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky 2. 4. 1997 pod číslom 1797/97-15 s platnosťou 1. 9. 1997; učebné osnovy pre stredné odborné školy občianska náuka (povinný učebný predmet), ktoré schválilo Ministerstvo školstva a vedy Slovenskej republiky pod číslom 1916/1993-31 dňa 9. 4. 1993 s platnosťou od 1. septembra 1993;

Rozdiely v úspešnosti dievčat a chlapcov v teste boli zanedbateľné. Minimálny počet bodov (0 bodov) nezískal ani jeden žiak a maximálny počet bodov 20 získalo **64** žiakov základnej školy (graf č. 3).

Na základe výsledného hodnotenia vedomostných testov možno konštatovať, že **žiaci základných škôl mali dobré teoretické aj praktické vedomosti a vytvorené postoje z oblasti ľudských práv.**

Graf č. 3 Gausova krivka úspešnosti žiakov základných škôl v teste

Úroveň vedomostí a postojov žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam v stredných školách

Náročnosť testu bola pre meranú skupinu **7 530** žiakov stredných škôl mierne poddimenzovaná. Výsledné hodnotenie úrovne vedomostí žiakov bolo realizované na základe stanovených kritérií a intervalov hodnotenia.

Priemerná úspešnosť **7 530** žiakov SŠ v časti **základné vedomosti** bola **65,3 % – dobrá úroveň**. Priemerná úspešnosť v časti **praktická aplikácia teoretických poznatkov** bola **67,9 % – dobrá úroveň**. Najvyššiu priemernú úspešnosť v oboch častiach vedomostného testu dosiahli žiaci v 3. cykle testovania v oboch častiach testu. (tabuľka č. 5).

Tabuľka č. 5

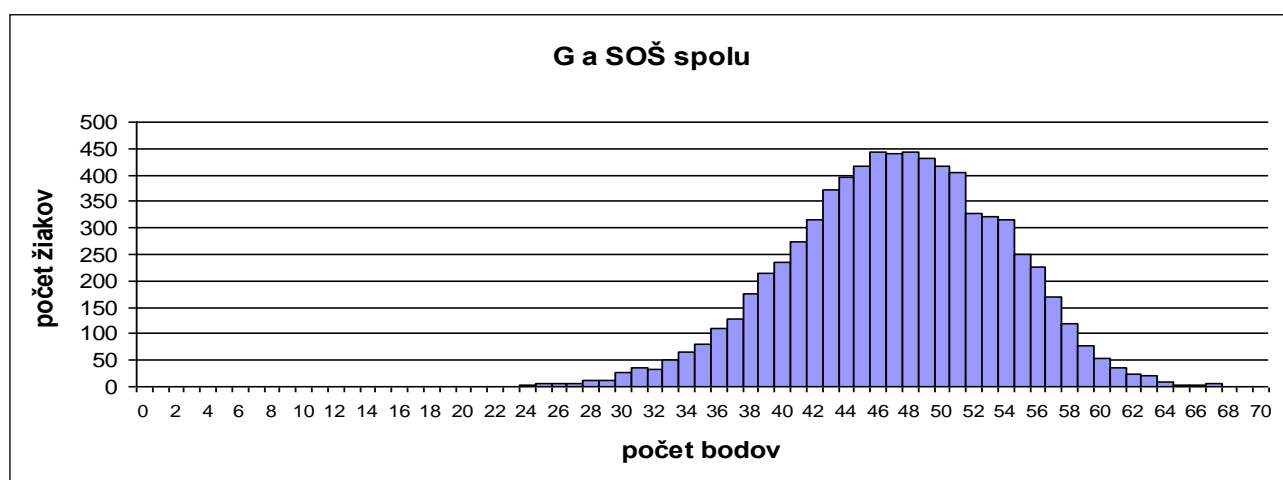
Cyklus	Počet škôl	Počet žiakov	Úroveň v %	
			Základné vedomosti	Praktická aplikácia
1.	117	3 166	65,1	66,8
2.	80	2 104	64,9	67,8
3.	80	2 260	66,0	69,1
Spolu	277	7 530	65,3	67,9

Rozdiely v úspešnosti žiakov 4. ročníka gymnáziá (ďalej G) a posledného ročníka strednej odbornej školy (ďalej SOŠ) v jednotlivých cykloch testovania boli málo významné. Rovnako boli zanedbateľné aj rozdiely v úspešnosti dievčat a chlapcov. Najnižší počet bodov (1 bod)

získal 1 žiak gymnázia a maximálny počet bodov 70 nedosiahol ani jeden z testovaných žiakov stredných škôl (graf č. 4).

Na základe výsledkov z vedomostných testov možno konštatovať, že **žiaci vybraných stredných škôl mali dobré teoretické aj praktické vedomosti a vytvorené postoje z oblasti ľudských práv.**

Graf č. 4 Gausova krivka úspešnosti žiakov stredných škôl v teste

Vybavenosť škôl didaktickým materiálom zameraným na výchovu k ľudským právam a rozpracovanie otázok výchovy a vzdelávania k ľudským právam v pedagogickej a ďalšej dokumentácii školy

Celkové hodnotenie sa realizovalo na základe navrhnutých kritérií hodnotenia (tabuľka č. 6), komparáciou zozbieraných údajov a poznatkov zo štúdia dostupného súboru písomných dokumentov školy, riadených rozhovorov so zodpovednými pedagogickým zamestnancami, administráciou dotazníkov pre riaditeľa školy a dotazníkov pre pedagogický zamestnancov, pozorovaním a prehliadkou školských knižníc i kabinetov. Školy prevažne disponovali množstvom publikácií, ktoré boli zamerané na oblasť výchovy a vzdelávania k ľudským právam a zabezpečený prístup k internetu. Toto pozitívne zistenie získané prehliadkou školských kabinetov, školských knižníc a materiálno technického vybavenie škôl bolo potvrdené komparáciou zistení a odpovedí učiteľov občianskej výchovy/náuky a riaditeľov škôl v dotazníkoch na príslušné položky.

Tabuľka č. 6 Kritériá a stupnica hodnotenia škôl (autor ŠPÚ)

Kritériá hodnotenia škôl	Stupnica		
	1	2	3
Miera vybavenosti školy dokumentmi	Vybavenosť je minimálna, nepostačujúca	Vybavenosť je priemerná.	Vybavenosť je optimálna, postačujúca.
Miera implementácie	Obsah je len sporadicky	Väčšina z obsahu je	Implementácia obsahu

výchovy k ľudským právam v pláne práce školy	implementovaný.	Implementovaná.	je optimálna.
Miera prispôsobenia pedagogických dokumentov na podmienky školy z hľadiska vzdelávania k ľudským právam	Škola neprispôsobuje pedagogické dokumenty na svoje podmienky	Škola len čiastočne, skôr formálne prispôsobuje dokumenty o výchove k ľudským právam na svoje podmienky	Škola odborne prispôsobila dokumenty o výchove k ľudským právam na svoje podmienky
Úroveň prispôsobenia	Nízka	Priemerná	Optimálna

Školy dosiahli celkovo v troch cykloch monitorovania v jednotlivých sledovaných kritériách hodnotenia zhodne stupeň 3.

Miera vybavenosti 240 základných škôl a 277 stredných škôl dokumentmi o výchove a vzdelávaní k ľudským právam, **implementácia obsahu výchovy k ľudským právam** a **miera prispôsobenia** pedagogických dokumentov na konkrétne podmienky škôl **boli v sledovaných subjektoch optimálne.**

Pozitívne zistenia

- zapracovania obsahu úloh výchovy a vzdelávania k ľudským právam do plánov práce škôl a do školských vzdelávacích programov platných od školského roku 2008/2009
- integrovanie výchovy k ľudským právam do učebných osnov (tematických výchovno-vzdelávacích plánov) obsahovo príbuzných predmetov (od školského roku 2008/2009)
- plnenie úloh Národných programov³ odporúčaných ministerstvom školstva školám v aktuálnom školskom roku v pedagogicko-organizačných pokynoch
- činnosť školských koordinátorov – realizovanie systémových preventívno-výchovných programov
- zapájanie žiakov do tvorby a realizácie školských projektov zameraných najmä na výchovu k ľudským právam a na multikultúrnu výchovu
- zabezpečenie výchovného poradenstva, konzultačno-poradenskej pomoci pre žiakov školy, vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Oblasti vyžadujúce si zlepšenie

- umožniť žiakom získavanie rôznorodých informácií nie len v textovej podobe ale aj v hlasovej, v obrazovej či v dátovej podobe

Záver

V kontrolovaných školách sa na základe vyhodnotenia zistení z vykonaných inšpekcií a výsledkov vo vedomostných testoch **výchove k ľudským právam venovala primeraná pozornosť**. Miera vybavenosti subjektov medzinárodnými i národnými dokumentmi zameraných na problematiku ľudských práv bola postačujúca. Školy mali zväčša vyhotovené školské poriadky v súlade s platnými právnymi normami, vypracované funkčné systémy bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov. Miera implementácie výchovy k ľudským právam do školských vzdelávacích programov, do plánov práce škôl, plánov práce metodických orgánov i výchovných poradcov bola z hľadiska ich prispôsobenia na podmienky a možnosti subjektov optimálna. Žiakom poskytovali možnosť realizácie rôznorodej záujmovej činnosti, organizovali aktivity prispievajúce k formovaniu základných ľudských hodnôt a postojov. Kvalita realizácie učebného zámeru bola čiastočne uspokojivá.

³ Národný program duševného zdravia, Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi, Stratégia prevencie kriminality, Národný plán výchovy k ľudským právam

Žiaci základných a rovnako stredných škôl mali na **dobrej úrovni** osvojené **teoretické aj praktické** vedomosti o základných ľudsko-právnych pojmoch a prevažne ich dokázali preukázať pri riešení modelových životných situácií v testových zadaniach.

ŠŠI vykonala detailnú analýzu výsledkov vedomostných testov a zistení z inšpekčnej činnosti. Vedúcim pedagogický zamestnancom škôl, v ktorých boli zistené menej závažné nedostatky uložila odporúčania na skvalitnenie nedostatkov v sledovaných oblastiach alebo pri závažných nedostatkoch uložila prijať konkrétne opatrenia na ich odstránenie v stanovenej lehote.

Napriek zistenému optimálnemu stavu výchovy a vzdelávania k ľudským právam v sledovaných školách odporúčame pokračovať v systematickom monitorovaní procesu výchovy a vzdelávania k ľudským právam, tak ako bol nastavený v Pláne výchovy a vzdelávania na roky 2004 – 2015. ŠŠI navrhuje venovať v **implementácii výchovy k ľudským právam** pozornosť

- ďalšiemu vzdelávaniu pedagogických zamestnancov
- prehĺbovaniu právneho vedomia pedagogických zamestnancov a žiakov
- zapracovaniu výchovy a vzdelávania k ľudským právam do základných pedagogických dokumentov škôl/školských zariadení
- plánovaniu výchovno-vzdelávacích cieľov a stratégií škôl s ohľadom na sociálnu štruktúru žiakov
- implementovaniu obsahu prierezovej témy multikultúrna výchova do učebných osnov obsahovo príbuzných predmetov
- jej realizácii vo výchovno-vzdelávacom procese, vrátane hodín občianskej výchovy
- využívaní dostupných publikácií vydaných MPC, CTVI ŠPÚ a ŠIV vo vyučovaní, ktoré boli vydané v rámci Plánu výchovy k ľudským právam v rezorte školstva na roky 2005 – 2014 a distribuované všetkým školám bezplatne
- prijímaní opatrení na predchádzanie zanedbávania povinnej školskej dochádzky žiakov
- monitorovaniu postojov a názorov žiakov súvisiacich s vytváraním multikultúrneho prostredia škôl
- monitorovaniu a predchádzaniu šikanovania a iných sociálno-patologických javov
- vytváraní podmienok pre ustanovenie žiackej školskej rady, pre zakotvenie úlohy žiackej samosprávy v školskom poriadku
- zapájaní žiakov do olympiády ľudských práv, organizovaniu školských kôl olympiády ľudských práv
- využívaní možnosti realizácie celodenného výchovného pôsobenia, umožniť rómskym žiakom zmysluplne tráviť voľný čas a podporovať rozvoj ich pracovných návykov a zručností
- zvyšovaniu záujmu zákonných zástupcov žiakov o spoluprácu so školou pri výchove a vzdelávaní
- vytváraní bezbariérového prostredia pre zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania zdravotne znevýhodnených žiakov v bežných školách

V Bratislave február 2015

Spracovala: PaedDr. Beata Kozelová

Odpočet úloh plnených Štátnou školskou inšpekciou v rámci Plánu výchovy k ľudským právam v rezorte školstva na roky 2005 – 2014

Rok	Aktivita	Stručné zhodnotenie plnenia úlohy
2005	Vypracovanie projektu ŠŠI	Vypracovanie harmonogramu plnenia úloh v rámci Plánu výchovy k ľudským právam, zabezpečenie a realizácia vzdelávania školských inšpektorov v oblasti výchovy k ľudským právam.
2006	Vypracovanie dotazníkov pre riaditeľa ZŠ a SŠ, pre učiteľa ZŠ a SŠ, pre žiakov ZŠ a SŠ	Vypracovanie dotazníkov pre riaditeľov, učiteľov občianskej výchovy v ZŠ, občianskej náuky, náuky o spoločnosti v SŠ, vypracovanie dotazníkov pre žiakov 9. ročníka ZŠ a posledného ročníka SŠ v spolupráci s ÚIPŠ (dnes CVTI SR). Vypracovanie metodiky tematickej inšpekcie a inšpekčných nástrojov.
2007	Príprava výkonu inšpekcí zameraných na kontrolu výchovy a vzdelávania k ľudským právam Realizácia pilotnej tematickej inšpekcie v školskom roku 2006/2007 v 80 ZŠ a v 120 SŠ	Cieľ tematickej inšpekcie: overenie inšpekčných nástrojov (dotazník pre riaditeľa školy, učiteľa a žiaka, záznamové hárky pre zisťovanie vybavenosti inštitúcie medzinárodnými a národnými dokumentmi (právnymi normami) a implementáciu problematiky ľudských práv do pedagogickej dokumentácie školy, rozpracovania otázok výchovy a vzdelávania k ľudským právam na podmienky školy v pedagogickej a pracovnej dokumentácii). Vypracovanie správy <i>Správa o kontrole úrovne zabezpečenia výchovy k ľudským právam</i>
2008	Príprava výkonu inšpekcí zameraných na kontrolu výchovy a vzdelávania k ľudským právam Realizácia tematickej inšpekcie v školskom roku 2007/2008 v 80 ZŠ a v 80 SŠ (1. cyklus) Realizácia komplexnej inšpekcie v školskom roku 2007/2008 v 116 ZŠ a v 52 SŠ	Úprava metodiky tematickej inšpekcie, záznamových hárkov, vypracovanie elektronickej šablóny na vyhodnotenie zistení zo záznamových hárkov a vypracovanie šablóny pre elektronicke spracovanie vedomostných testov. Pri príprave testov pre žiakov 9. ročníkov ZŠ a posledného ročníka SŠ spolupracovala ŠŠI s gestorom testov ŠPÚ. Cieľom tematickej inšpekcie bolo plnenie 3 zo stanovených úloh: vybavenosť škôl príslušným didaktickým materiálom zameraným na výchovu k ľudským právam, implementácia výchovy a vzdelávania k ľudským právam v pedagogickej a ďalšej dokumentácii školy, úroveň vedomostí a postojov žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam. Vypracovanie správ <i>Správa o kontrole vedomostí a postojov žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam v ZŠ a v SŠ</i> (február 2008) <i>Správa o kontrole vedomostí a postojov žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam v ZŠ a v SŠ</i> (august 2008) Počas komplexnej inšpekcie sa plnila úloha so zvýšenou pozornosťou, jej cieľom bolo zistiť kvalitu realizácie vyučovacieho procesu zameraného na uplatňovanie základných ľudských práv. Vypracovanie správy <i>Uplatňovanie ľudských práv vo vyučovacom procese v ZŠ a v SŠ</i>

Rok	Aktivita/úloha	Stručné zhodnotenie plnenia úlohy
2009	<p>Realizácia komplexnej inšpekcie v školskom roku 2008/2009 v 169 ZŠ a v 73 SŠ</p> <p>Realizácia následnej inšpekcie v ZŠ a SŠ</p>	<p>Počas komplexnej inšpekcie sa plnila úloha so zvýšenou pozornosťou, jej cieľom bolo zistiť kvalitu realizácie vyučovacieho procesu zameraného na uplatňovanie základných ľudských práv.</p> <p>Vypracovanie správ</p> <p>Uplatňovanie ľudských práv vo vyučovacom procese v ZŠ a v SŠ</p> <p>Správa o stave a úrovni starostlivosti o deti zo sociálne znevýhodneného prostredia v materských školách v školskom roku 2008/2009 v SR</p> <p>Správa o stave a úrovni starostlivosti o žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia na gymnáziách a v stredných odborných školách v školskom roku 2008/2009 v SR</p> <p>Správa o stave a úrovni starostlivosti o žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v základnej škole v školskom roku 2008/2009 v SR</p> <p>Cieľom inšpekcií bolo zistiť, či v subjektoch odstránili nedostatky zistení pri tematických a komplexných inšpekciách, ktoré sa týkali výchovy a vzdelávania k ľudským právam. Zistenia boli zapracované do súhrnných správ z následných inšpekcií za SR pri jednotlivých druhoch škôl.</p>
2010	<p>Realizácia tematickej inšpekcie v školskom roku 2009/2010 v 80 ZŠ a v 80 SŠ (2. cyklus)</p> <p>Realizácia komplexnej inšpekcie v školskom roku 2009/2010 v 169 ZŠ a v 73 SŠ</p> <p>Realizácia následnej inšpekcie v ZŠ a SŠ</p>	<p>Cieľom tematickej inšpekcie bolo plnenie 3 zo stanovených úloh: vybavenosť škôl príslušným didaktickým materiálom zameraným na výchovu k ľudským právam, implementácia výchovy a vzdelávania k ľudským právam v pedagogickej a ďalšej dokumentácii školy, úroveň vedomostí a postojov žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam.</p> <p>Vypracovanie správ</p> <p><i>Správa o stave a úrovni uplatňovania výchovy k ľudským právam v základnej škole</i></p> <p>V ŠKOLSKOM ROKU 2009/2010 V SR</p> <p>SPRÁVA O STAVE A ÚROVNI UPLATŇOVANIA VÝCHOVY K ĽUDSKÝM PRÁVAM NA GYMNÁZIU</p> <p><i>a v strednej odbornej škole v školskom roku 2009/2010 v SR</i></p> <p>Počas komplexnej inšpekcie sa plnili úlohy so zvýšenou pozornosťou, ich cieľom bolo zistiť kvalitu realizácie vyučovacieho procesu zameraného na uplatňovanie základných ľudských práv.</p> <p>Uplatňovanie ľudských práv vo vyučovacom procese v ZŠ a SŠ</p> <p><i>Správa o stave a úrovni starostlivosti o žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v základnej škole v školskom roku 2009/2010 v SR</i></p> <p><i>Správa o stave a úrovni starostlivosti o žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia na gymnáziách a v stredných odborných školách v školskom roku 2009/2010 v SR</i></p> <p>Cieľom inšpekcií bolo zistiť, či v subjektoch odstránili nedostatky zistení pri tematických a komplexných inšpekciách, ktoré sa týkali výchovy a vzdelávania k ľudským právam. Zistenia boli zapracované do súhrnných správ z následných inšpekcií za SR pri jednotlivých druhoch škôl.</p>
2011	<p>Realizácia komplexnej inšpekcie v školskom roku 2010/2011 v 176 ZŠ a v 50 SŠ</p>	<p>Počas komplexnej inšpekcie sa plnili úlohy so zvýšenou pozornosťou, ich cieľom bolo zistiť kvalitu realizácie vyučovacieho procesu zameraného na uplatňovanie základných ľudských práv.</p> <p><i>Správa o stave a úrovni výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v základných školách v školskom roku 2010/2011 v SR</i></p> <p><i>Správa o starostlivosti o žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia na gymnáziách a v stredných odborných školách v školskom roku 2010/2011 v SR</i></p>

Rok	Aktivita/úloha	Stručné zhodnotenie plnenia úlohy
2014	<p>Realizácia komplexnej inšpekcie v školskom roku 2013/2014 v 134 ZŠ a v 29 G</p> <p>Spracovanie a vyhodnocovanie všetkých údajov z jednotlivých cyklov monitorovania</p>	<p>Počas komplexnej inšpekcie sa plnili v ZŠ a v SOŠ úlohy so zvýšenou pozornosťou zamerané na uplatňovanie ľudských práv v škole.</p> <p>Vypracovanie správy <i>Správa o stave bezpečnosti školského prostredia a prevencie negatívnych javov v správaní žiakov v základnej škole v školskom roku 2013/2014</i> <i>Správa o stave vytvárania podmienok inkluzívneho vzdelávania pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v základných školách v školskom roku 2013/2014 v SR</i> <i>Správa o stave bezpečnosti školského prostredia a prevencie negatívnych javov v správaní žiakov na gymnáziu v školskom roku 2013/2014</i> <i>Správa o stave výchovy a vzdelávania, dodržiavania detských a ľudských práv v špeciálnych výchovných zariadeniach v školskom roku 2013/2014 v SR</i></p> <p>Vypracovanie správy <i>Vyhodnotenie plnenia úloh projektu z troch cyklov monitorovania</i></p>
2015	<p>Spracovanie odpočtu úloh a analýzy zistení</p> <p>Príprava materiálov k 4. cyklu monitorovania</p>	<p>Revízia dotazníkov v spolupráci a CVTI SR, revízia metodiky tematickej inšpekcie zameranej na plnenie 3 zo stanovených úloh: vybavenosť škôl príslušným didaktickým materiálom zameraným na výchovu k ľudským právam, implementácia výchovy a vzdelávania k ľudským právam v pedagogickej a ďalšej dokumentácii školy, úroveň vedomostí a postojov žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam.</p>

Rok	Aktivita/úloha	Stručné zhodnotenie plnenia úlohy
2012	<p>Realizácia tematickej inšpekcie v školskom roku 2011/2012 v 80 ZŠ a v 80 SŠ (3. cyklus)</p> <p>Realizácia komplexnej inšpekcie v školskom roku 2011/2012 v 159 ZŠ a v 46 SOŠ</p> <p>Realizácia následnej inšpekcie v ZŠ a SŠ</p>	<p>Cieľom tematickej inšpekcie bolo plnenie 3 zo stanovených úloh: vybavenosť škôl príslušným didaktickým materiálom zameraným na výchovu k ľudským právam, implementácia výchovy a vzdelávania k ľudským právam v pedagogickej a ďalšej dokumentácii školy, úroveň vedomostí a postojov žiakov v oblasti výchovy a vzdelávania k ľudským právam.</p> <p>Vypracovanie správ</p> <p><i>Správa o stave a úrovni uplatňovania výchovy k ľudským právam v ZŠ</i> <i>Správa o stave a úrovni uplatňovania výchovy k ľudským právam v SOŠ</i> <i>Správa o stave a úrovni uplatňovania výchovy k ľudským právam na G</i> <i>Správa o dosiahnutých vzdelávacích výsledkoch žiakov gymnázií a stredných odborných škôl v teste z občianskej výchovy</i></p> <p>Počas komplexnej inšpekcie sa plnili v ZŠ a v SOŠ úlohy so zvýšenou pozornosťou zamerané na uplatňovanie ľudských práv v škole.</p> <p><i>Správa o stave bezpečnosti školského prostredia a prevencie negatívnych javov v správaní žiakov v základnej škole v školskom roku 2011/2012 v SR</i> <i>Správa o starostlivosti o žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia na gymnáziách a v stredných odborných školách v školskom roku 2011/2012 v SR</i> <i>Správa o stave bezpečnosti školského prostredia a prevencie negatívnych javov v správaní žiakov strednej odbornej školy v školskom roku 2011/2012 v SR</i></p> <p>Cieľom inšpekcií bolo zistiť, či v subjektoch odstránili nedostatky zistení pri tematických a komplexných inšpekciách, ktoré sa týkali výchovy a vzdelávania k ľudským právam. Zistenia boli zapracované do súhrnných správ z následných inšpekcií za SR pri jednotlivých druhoch škôl.</p>
2013	<p>Realizácia komplexnej inšpekcie v školskom roku 2012/2013 v 86 ZŠ a v 24 G</p> <p>Spracovanie a vyhodnocovanie všetkých údajov z jednotlivých cyklov monitorovania</p>	<p>Počas komplexnej inšpekcie sa plnili v ZŠ a v SOŠ úlohy so zvýšenou pozornosťou zamerané na uplatňovanie ľudských práv v škole.</p> <p>Vypracovanie správ</p> <p><i>Správa o stave bezpečnosti školského prostredia a prevencie negatívnych javov v správaní žiakov v základnej škole v školskom roku 2012/2013</i> <i>Správa o stave vytvárania podmienok inkluzívneho vzdelávania pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v základných školách v školskom roku 2012/2013 v SR</i> <i>Správa o opatreniach na zabezpečenie riadneho plnenia povinnej školskej dochádzky v základnej škole v SR v školskom roku 2012/2013</i> <i>Správa o stave bezpečnosti školského prostredia a prevencie negatívnych javov v správaní žiakov na gymnáziu v školskom roku 2012/2013</i> <i>Správa o stave vytvárania podmienok inkluzívneho vzdelávania pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v stredných školách v školskom roku 2012/2013 v SR</i></p>

Všetky vypracované správy za SR boli dostupné v aktuálnom školskom roku na webovom sídle ŠŠI, v súčasnosti sú zverejnené správy za školské roky 2012/2013 a 2013/2014.

V Bratislave 26. 02. 2015 Vypracovala Beata Kozelová PaedDr.